

Capitulum

tuā intuentes laudamus
dñm Iudei namq; in fine
mundi uersi tante cōuers
sationis erunt. q; ecclesia
ammirabit. a eius exem
plo utet. **C**onuertent em̄
per helyā a enoch ad ves
peram mundi a famē pa
sientur uerbi dei ut canes
a circuibunt ecciam diu
tate; dei audire a xp̄iamis
verbum domini. a uiuent
h̄isdem institutis ut olim
ecclesia sub apostolis. **A**d
hanc uocatiōis uocē suna
mitis ad regē est regressa
a ab eo in gram ē recepta
Que mox instituit in lau
dem eius choros canentiū
a castra cōtra hostes pug
nantū **C**onuersa nāq; sy
nagoga p̄tinus in oī loco
xp̄m laudabit ubiq; cōtra
uita pugnabit. **V**nde rex
dicit ad reginā sunamitē
intuentem a ei? ornatum
mirantem.

Capitulū septimū

Quid uidetis in
choros castrorū.

Choros castrorū dixit
ap̄ter choros cātorū **C**hori

castrorū sunt agmina mili
tantiū. p̄ uictoria cantans
tium. a intelligunt turme
credentiū cōtra uicia pug
nantiū. a p̄ uictoria exultā
tū. **E**st aut̄ chorus equi
uorū **C**horus est mensura
xxx. modiorū de qua in euā
gelio dicitur centū choros triti
ci **C**horus etiā est uentus.
Chorus q̄z ē musicū instru
mentū. **C**hor? nihilomin?
est locus p̄fallentiū **C**hor?
item est multitudo canens
tū **Q**uasi dicat **O** ecclesia
nil aliud uidebis in syna
goga ad me conuersa. nisi
choros mihi laudē canens
tium. a castra p̄ ueritate
pugnantiū. **E**rit em̄ tūc ta
le tps quale nō fuit ab ini
tū mūdi. s. p̄secutiōis. tri
bulationis a erroris **C**ur
gent quippe tūc pseudo
p̄phē. a facient tanta sig
na a p̄digia ut in errozes
quiq; etiam doctissimi dus
cant **S**uper dux a caput
omniū malorū. antix̄ps hō
p̄ai. fili? p̄ditiōis q̄ extols
lit sup̄ oē qd̄ dicitur de? aut qd̄
colit. ondet se in oībus sig
nis a p̄digijs mēdaciū
si. ad nullā uilitatem va

Septimū

lentibus tāq̄ sit deus q̄b?
electos temptabit a nō cō
fenciētes omnibus penis
cruciabit Demiq̄ vt daniel
a apocalipsis testant cum
decē regibus ecciam ipug
nabit. extra quē hec suna
mitis bellum suscipiēs de
cem ordines iustoz q̄si de
cem legiones in castris or
dinabit. q̄s spūalibus ar
mis instructas. bellū cū eo
imibit Quos ordines rex e
numerat dū decem mēbra
sunamitis laudat. qz opa
se laudancuz. a p iusticia
pugnatiū approbat dicēs
Quā pulchri sunt
gressus tui i calci
amētis filia pūcipis
Dubaudis dauid. cuius
filia erat synagoga Prin
ceps eccie est xps cuius fi
lia est sunamitis p fide ma
regenerationē h? gressus
sunt bone affectiones q̄b?
gradit de v̄tute in v̄tutez
qui sunt pulchri bona ope
ratione. a hoc in calciamē
tis. i. in ap̄loz exemplis.
Calciamenta quippe fiūt
de pellibus mortuoz aiali
um Et sunt exēpla iustoz

in xpo mortuoz. **E**cclia est
corpus xpi cui? membra
sunt ordines iustoz **S**imi
litudines vero rerum v̄tu
tes eoz **P**er gressus ergo
scz per pedes ouerse syna
goge notat prim? ordo ius
toz in ea qd sunt agricul
tores. qui quasi pedes cor
pus portant. dum rebus
necessarijs ecciam susten
tant **H**i in calciamenti
incedūt dū scdm exempla
iustoz viuunt. a hñ in pri
ma acie anti xpo resistunt
dū eo cōtepto. vitā cū reb?
p xpo amittunt. **P**edēs
ordo iustoz i ea sūt ciuga
ti q̄ p iūdūrā femoz delig
nantur vñ subdit **I**ūdū
ra feminū tuoz sunt mo
nilia. q̄ fabricata sunt ma
nu artificis **F**emur femo
ris est viroz. femem femis
est mulioz. **P**er iūdū
ram feminuz fecunditas
prolis accipit **P**er mom
lia ornat? a mummē **P**er
manū artificis excellentia
opis. **D**ignū est em̄ opus
ipi? artificis. q̄ discipuli
discantis **I**ūdura femmū
synagoge sunt sicut moni
lia. quia ciugati in ea per

Capitulum

femora iuncti ipsi a filij
quos generant. ecclesiam
fide a opatione ornant. vt
manus artificis fecit. i. vt
opatio xpi docuit **V**el iun-
ctura feminu est concordia
duoz populoz scz iudaici
a gentilis in vna fide xpi.
quos sacramenta xpiana
iungunt a filios spirituales
gignunt **Q**ue iunctura e
sicut moilia) qz concordia
illoz ita conuenit sicut du-
orum testamentoz congruit
qz vtrūqz istam iunctione
pdirit **Q**ue moilia (fabri-
cata sunt manu artificis)
qz duo testamenta que ec-
clesiam exemplis scōz vt
moilia ornāt. a sentencijs
tra hereticos muniūt. cō-
posita sunt a deo pze oim
artifice per filium qui est
manus eius. p quem fecit
oia. in quo ope ignis erat
spiritus sancti **T**ra iunctura
id est corda illorum ornat
synagogam. a munit con-
tra seuitiam anti xpi (que
iunctura facta est manu ar-
tificis) id est iunctio illoz
populoz ordinata est con-
silio xpi. qz solus nouit cur
vsqz ad illud tempus iu-

deos excecauerit **T**ertius
us ordo sūt delicati a mol-
les qui vmbilicuz notant
de quibus subditur (v m-
bilicus tu? cratber torna-
tilis. nūqz indigens pocu-
lis) **V**mbilicus est molle
membroz. a in media ps-
chois. qui habet supra sex
ptes. qd sunt caput. oculi
nasus. os. collum. pectus.
septimus est vmbilicus
Inferius habet sex quod
sunt pes. tibia. crus. cora.
femur. venter. septimus
est vmbilicus. qz significat
illos qui p septē opa mie
aspirāt ad septianū regē
qz dabit p septē dona spūs
sancti hī sunt (vt cratber
tornatilis) nūqz indigens
poculis. i. semp plenus po-
culis. qui sunt caritate tor-
nati. exercitio virtutū pla-
nati poculis doctrine semp
plemi. vñ sicientes iusticiā
possint habunde inebriari
hoc iō dicit vt si molles. i. ip-
sedi in synagoga tales erūt
qles pfecti in ea credēdi sint
Quartus ordo sunt vros
rati vel hī qui vtunt hoc
mundo tanqz non vtant.
qui per ventrem demone

Septimū

frant. de qb? p̄tinus sub
infert (Venter tuus sicut
aceruus tritici vallatus li
lijs) Per vētrē spūalis ge
neratio p̄ aceruu tritici e
lemosinaz largitio expris
mit̄ Triticū p̄ oī frumeto
posuit scz sp̄ciē p̄ genere
Vēter synagoge ē sicut a
ceru? tritici. qz q̄m ea pos
sessores mūdi hnt spūales
ptus p̄ elemosinaz largi
tionē edūt. a dū bona opa
cumulāt. q̄si triticū i v nū
cumulāt siue coaceruāt. q̄
aceruus ē (vallat? lilijs)
i. munit? v̄tutibus Valli
dicunt̄ iudes qb? aceru?
vallat? stat ne cadat Acer
uus ergo tritici lilijs val
lat. dū largitio elemosina
rū cādore v̄tutū circūdat.
q̄ facile vento hūane lau
dis dissipat̄ nisi alijs v̄tu
tib? fulciat̄ **N**ota q̄ su
peru? posuit poculū hic vō
tritici. qz illi sicētes iusti
ciā mebrāt. isti esurientes
iusticiā faciāt dū triticum
verbi dei alijs dispensant
Sed hī bñ faciūt q̄ v̄trū
qz scz cibū a potū indigen
tib? corporaliter impiūt
Et notandū q̄ aceruus in

ymo ē laetior. in summo au
gustior. qz multi sunt q̄ ele
mosinas tribuūt. pauci q̄
possiones relinquūt
Quintus ordo est doctozū
q̄ p̄ v̄bera notant̄. de qb?
dz (duo v̄bera tua. sicut
duo hynnuli gemelli ca
pree) q̄si dicat hī q̄ laeta
ti sunt lacte v̄bez tuoz vel
qui instrudi sunt doctina
v̄triu? qz legis doctoz sūt
sicut duo ppli ex iudeis a
gentibus sub aplis ouersi
qui fuerunt hynnuli. qz ad
studia religionis ascenden
tes **G**emelli qz in gemina
dilectōe feruentes filij ca
pree bonas herbas a noxi
is eligentes. i. eccie malos
a bonis discernentes. **C**as
pree a canib? infecuta de
rupe se p̄cipitat. a p̄mittit
cornua ne corpus ledatur
Ita synagoga ouersa a p̄
secutoribus infecuta. ters
rena stēnit. corp? ad sup
pliciu dabit. ne aia ledat.
Huius filij per v̄bera
eius lactati erūt hynnuli
scz in xp̄o renati i fide a ca
ritate gemelli estum vitio
rū fugientes. a ad marti
rium pro xp̄o currentes.

Capitulum

Sextus ordo est religi-
osorum qui per collum expri-
munt de quibus iudicatur (Col-
lum tuum sicut turris eburnea) hoc spiruales qui sun-
amitem christo verbis a exem-
plis coniungunt. ut collum ca-
put a corpus coniungunt sunt
sicut turris eburnea. i. sicut
elephas. impugnabiles
in virtutibus. Volent elephan-
tes turres portare. de quibus
pugnant. ut in libro macha-
beorum legitur. Ita spiruales
viri sacra scriptura. quasi
firmam turrim portant ex
qua contra hostes regni dei
pugnant. Sed a per ebur cas-
sitatis illorum intelligitur sicut
illud animal caste nature esse
prohibetur. **S**eptimus or-
do illorum est qui prelati dicun-
tur. qui per oculos notificant
de quibus hic sequitur (Oculi tui
sicut piscine iherosolymorum. que
sunt in porta filiorum multi-
tudinis) **E**heron est ciuitas
vna tamen habens portam in qua
est fons vnus. qui efficit mul-
tas piscinas in quibus egres-
dientes verbo abluunt se. a
que abluenda sunt eis. a ne-
mo potest ingredi ciuitates nisi
per eas (**E**heron) dicitur

gulum meroris. a intelligitur
ecclesia que ad se venientes
cingit merore penitentie. que etiam
non potest intrare per eam nisi per
portam fidei a per fontem bap-
tismatis. que licet multa loca
repleat. tamen vnus baptismus
est. **O**culi synagoge
sunt sicut piscine in esebon.
id est puriores eius presbiteri
sunt sicut prelati ecclesie. que sunt
pleni fluentis doctrinae. Et
qui infideles predicando ducunt
per portam fidei. a per fon-
tem baptismatis in ecclesiam
In qua est meror penitentie. a por-
tant eos aqua sapientie que
piscine (sunt in porta filio-
rum multitudinis) i. in in-
troitu synagoge ad christum
que filia multitudinis gene-
tium. que multiplicitas gentium
generabit synagogam per
euangelium quasi filia a piscine
sacre intelligentie profunderit
eam. **O**ctauus ordo est
discretorum qui per nasum in-
nuitur de quo hic scribitur (**N**-
asus tuus sicut turris libani
que respicit iherosolymam)
Rex sapientissimus salomon
fecit in libano delectationis
gratia turrim altissimam
de qua prospiceret contra da-

Septimum

damascum. que est metropo-
lis syrie cuius habitatores
ipugnabant hanc turrim
Ibi etiã vt fertur est abel oc-
cisus. a ideo dicitur sanguine
bibens vel sciens qz ibi in
primis terra apuit os su-
um. a bibit humanũ san-
guine. **L**ibanus dicitur can-
didacio. a significat xpm
qui in se credentes facit can-
didos in baptisate. siue
in virtutibus. Turris in hoc
mõte posita est ecclesia do-
ctoribus a scripturis mu-
nita. hec (contra damas-
cum. id est cõtra dyabolũ
humanum sanguinem si-
cientem (respicit) vt eius
insidias pvideat. a suos ci-
ues per cautelam munit
Nalus synagoge est sicut
turris libani. i. discreti i
ea sunt sicut sapientes in
ecclesia xpi. q̄ sicut nalus
edores a fetores discernit
Ita veros a falsis xp̄iais
secernunt a qui sunt firmi
a muniti cõtra insidias dy-
aboli. **E**t vigilanti cordis in-
tuitu cõtra damascũ id est
cõtra dyabolũ respiciunt. vt
hostes ab eo immissos. id est
vitia declinent. **P**onus

ordo est summorum ponti-
ficũ. qui per caput figura-
tur. de quo subditur (Ca-
put tuum vt carmelus)
Carmelus est mons in quo
habitauit helyseus. In q̄
vidit igneos currus a equi-
tes sc̄z angelicum exercitũ
sibi in adiutorium missus.
Et dicit sc̄ia circuncisionis
vel sciens circuncisionem.
Et significat altam contes-
platiuam vitaz in ecclesia
in qua habitat verus heli-
seus xp̄us. quod dicitur dñs sa-
lus. In qua sunt angelici
exercitus vt ferant ei auxi-
lium contra hostes suos. a
que habet sc̄iaz sp̄ualis cir-
cuncisionis vt circuncidat se
a vicijs. a sicut circuncisio-
nem peccatorum. respiciens
circuncisionem iudeorũ (Ca-
put) ergo synagoge est (vt
carmelus) id est pon-
tifices eius sunt vt ponti-
fices ecclesie qui habent
scientiam circuncisionis vt
vitia resercent. non carnẽ
vt iudei detruncent. **D**e
cimus ordo est principum
eum defendentium qui per
comas capitis notantur. de
quibus mox sequitur (

Capitulum

Come capitis tui sic pur
pura regis iuncta canali-
bus) Populi tiri a sydo
mis lana vñ debent facere
purpurā. i. regiaz vestem
ligant in canalibus. a sup
fundūt sanguinē cōchilio
rū. a intingūt eam **C**oclee
q̄ppe maris ferro circūse
lacrimas purpurei cruoz
ris emittūt. q̄bus collectis
tindura purpurei coloris
efficiat. vñ lana intingit vt
indumentū regis efficiat.
Come caput ornant a mu-
niūt. **P**urpura aut est in-
dumentū regū. **C**ome
in hoc loco significāt prin-
cipes in eccia q̄ sacerdotiū
q̄si caput ornāt a muniūt
iusticia a armis **P**urpu-
ra q̄ fit de sanguine piscis
est passio xpi. vt piscis in
igne crucis assi in salo seli-
bamo nostre mortis capti
Canalis est affluentia spi-
ritus sancti. vel cor l' os cia
Come ergo capitis) syna-
goge. i. principes ei' sacer-
dotio adherētes sūt sicut
principes eccie. q̄ eā ornāt
a muniūt **Q**ui sunt sicut
purpura regis) qz exem-
plo passionis xpi cruoz

ppriuz p xpo fundunt. vt
vestis xpi regis fiant. que
(purpura est iuncta canali-
bus) qz passio xpi fixa est
in illoz cordibus p affluē-
tiā scispūs. vel (iuncta est
canalibus) hoc est posita
iuxta dona scispūs. **I**deo
sponsus singula membra
sponsi laudat. qz xpus sin-
gulos ordies ouerse syna-
goge i fide a ope ad remu-
nerandū approbat **E**t
notandū q̄ laus sponsi a
capite cepit a vsqz ad cru-
ra descendit. laus vō spon-
se a pedibus cepit a vsqz
ad comas capitis ascendit
qz xps deorsum ad terras
descendit. **E**cclia vō a terris
ad celū ascensura erit **C**oz
a hoc **N**otandū q̄ ibi sup
ora a digmoza mēbra lau-
dant. hic vō inferiora a de-
biliora. qz q̄qz pfecti p xpi
exempla ad alta vtutum
asurgūt **I**nfirmi vō a im-
pfecti p doctriā eccie i bo-
nis pfiūt **P**reterea no-
tandū q̄ sicut eccia decem
ordines iustoz q̄si totidez
acies cōtra amana. i. dya-
bolū principē psecutoz p-
ducit **I**ta synagoga dece

Septimū

ordines iustoz q̄si totidez
acies extra antixpm̄ p̄inci
pem maloz p̄ducat Quia
vtraq; armis dealogi pu
gnat p̄ denario p̄mij.

Per denariū q̄ppe notant̄
decē status eccie Quorum
quinq; erāt ante aduentū
xpi. Quinq; post ei? adue
tū. **P**rimus status fuit
sub data non scripta lege
in paradiso. q̄ dixit nō come
das ne moriaris. quam si
seruasset nūq; legi mortis
succubisset. **S**ed p̄uarica
tix hui? legis facta ē mor
talis. **S**ecūds status eius
erat s̄b naturali lege q̄ di
xit. qd̄ tibi nō vis fieri. al
teri ne feceris. hic status
erit ab adaz vsq; ad abra
hā. **I**n q̄ statu vna lingua
a vno diuino cultu vteba
tur. **T**ercius erat sub cir
cūcisione ab abrahā vsq;
ad moylen. **I**n q̄ statu or
ta est diuersitas linguaz.
a cultura pdolorum a sub
hoc erudiebat̄ ad religio
nem figuris p̄riarchaz.

Quart? erat sub scrip
ta lege a Moyses vsq; ad
dauid vel salomonē. **S**ub
quo statu tabernaculo a

misticis sacrificijs ad fur
tura instituebat̄. **Q**uit?
erat sub scriptis p̄phaz a
dauid vsq; ad Jobānem
baptistā. **I**n q̄ lex a p̄phē
cessabant. **S**ub quo statu
p̄phetica doctrina ad meli
ora informabat̄. **S**ext?
erat sub euāgelio. **S**ub q̄
ab ipō sp̄sō xpo a panim
pbis apostol̄ ad nupcias
agni inuitabata per donū
sp̄sū sc̄i sc̄ia oīm liguarum
fruebat̄. **S**eptim? erat
sub martirib?. sub q̄ a pse
cutorib? ipugnabat̄. a p̄
pacia cotidie coronabat̄.

Octau? erat sub cōfesso
ribus. sub q̄ ab hereticis
a cismaticis multis modis
verabat̄. s̄ scriptis sapiē
tū ad rectaz fidē ibuebat̄.

Nonus nūc est sub reli
giolis. sub q̄ a falsis scrib?
a p̄pocritis deterius mole
stat̄ quaz a publicis hostis
b? paganis l̄ iudis. **S**ed
multitudine claustralium
q̄ maxime adornat̄. **D**e
cim? erit sub antixpo. sub
quo exterius cruciatu cor
poris. interius fallacia si
gnoz temptabit̄. sub quo
etiā statu sunamitis a mā

Capitulum

dragoza ad reginā austri
ueniunt a simul adueniē
tem sponsus excipiūt. hec
de synagoga quasi hysto
ce dicta sunt. nunc de alle
goria sunt allegorice dice
da. cui dicit sponsus

Descendi in ortū
nucum.

Quasi dicat q̄ tu (es pul
chra vt luna electa) sol nō
est ex te sed ex me . q̄a ego
sol iusticie qui illustro dies
eternū angelozū descendi
ad te lunam a illuminauit
te. vt tu illuminares noctē
.i. ignorantiā infidelium.
vt essent lux in domino. a
posui in te castra. a ordina
ui acies cōtra vitia. a feci
te ortum nucum. i. custodi
am fidelium. in quē ortuz
descendi p̄ grām Quando
deserui v̄meam meā scz iu
deam p̄pter p̄fidiam . In
nuce tria considerantur scz a
murca amara. testa dura
a nucleus dulcis Per hec
notant̄ tres ordines in ec
clesia Per amurcā ciuga
ti in tribulationibus mun
di amaricati. Per testam
continentes contra vitia

duri. Per nucleū v̄gines
in v̄tutibz dulces. **Q**uo
ta q̄ ecclesia inuenit spons
sum in orto aromatu colli
gentē lilia. Synagoga in
uenit eum in orto nucū col
ligentē malapunica. quia
in pace eccie collegit ad re
gnū suum castos in bonis
studijs redolentes In per
secutiōe colligit martires
p̄prio sanguine rubentes
Et quare in ortū descendit
vt (videret poma cōualli
um). i. vt cōualles scz hu
miles faceret bona opa p̄
ferre. a hoc alios ad exem
plum faceret videre **Q**d
enim alijs demonstramus
hoc ipi diligēter aspiciunt
a vidento pbamus **C**on
uallis est loc⁹ inter duos
montes positus. **E**t intelli
gunt̄ humiles positi inter
duas leges **E**t ideo descen
dit vt (videret si floruis
sent vinee) hoc est vt eccle
sias que sunt vinee vitis
xp̄i in fide faceret florere.
Et hoc ad exempluz alios
faceret inspicere (a vt vi
deret si germiassent mala
punica) id est vt faceret
martires fieri. a alios fas

Septimium

erret eorū patientiam videre a imitari. **A**lter synagoga uersa erit ortus nucum id est custodia conuersorum qui erunt foris amari in tribulationibus. **I**ntus dulcis in virtutibus. **I**n quē ortum xps descendit per grām vt poma cōsuallium a vineas florētes a malapunica videret. id est vt opa humilium a fidelium paciam martirū remuneraret. Cetera que sequunt sic de synagoga intelligēda sunt vt supra exposita sunt. De ecclesia autē cepta allegoria ē prosequenda que dicit.

Nesciui aīa mea conturbauit me. **Q**uasi dicat (nesciui) verum deūa ideo secuta sunt alieni. **Q**uem postq̄ cognoui (anima mea conturbauit me) ppter quadrigas anima pap. hoc est animalis vita mea conturbat me propter quatuor euāgelia crisi spontanee pro me crucifixe. **I**n quibus xps dicit nisi p̄nā egeritis prohibita in ignē eternū ibi

tis. **P**orro apli l' eorū discipuli q̄ hāc q̄drigā p̄ mōm traxerūt dixerūt in (reuertere reūtere sunamitis. reuertere reūtere vt intueamur te). **S**unamitis qd̄ dicitur captiua fuit gentilitas a tyranno captiua in ydolatria hoc reuersa est ab errore infidelitatis ad verum regem xpm per fidem. reuersa est de sordibus ydolatrie per baptismum reuersa est de mala vita p penitentiam. reuersa ē de ritu gentili p bona opera. **H**anc intuite sunt filie syon. i. eccie de iudeis uerse i studio scē uersatiōis feruere. a imitate sunt eā. **P**rimatia igit eccie auidens q̄ rex ecciaz gentiū aurore pauerit in diugatis. lune in otinētibus. soli in doctoribus. castris i martiribus. intuet ei? pulchritudinē. a mirat ei? subitā imutatiōē. quā rex alloq̄ dices. **Q**uid videbis i sunamite. nisi choros castrorū q̄si dicat. **P**rimitia eccie in sunamite id est in gentilitate prius captiua a tyranno. nunc per me libera. **Rij**

Capitulum

facta olim non vidisti nisi
discordiā belloꝝ. s̄ aplius
non videbis nisi choros ca
stroꝝ choros deū canentiū
castra extra demones a vi
tia pugnātium. Quos cho
ros a castra mor laudādo
enumerat. qz eoz opa ad
remunerandū approbat (
quā pulchri sunt gressus
tui in calciamētis filia p̄
cipis) Quod ē dicere. **O**
ecia pri? filia principis
mūdi. i. dyaboli. nūc filia
p̄cipis pacis. i. xp̄i. **V**al
de pulchri sunt corā me in
fide. a corā hoibus in ope.
hij qui te portant ad bona
studia suis exhortatōib?
q̄si quibusdā gressibus. a
hoc in calciamētis. i. in scō
rū exēplis. p̄ q̄z vestigia
gradiunt. a te sequi hortā
tur. **I**ūdura etiā feminū
tuoz sicut momilia q̄ fabri
cata sunt manu artificis)
hoc est illi q̄ diungūt duas
leges q̄ sunt tua femora p̄
spiritalē intelligentiā. vt
spiritalis partus edāt vt
momile te sua doctrina oz
nūt. q̄ intelligentia facta ē
p̄ xp̄m q̄ ē manus patris
q̄m artificis. q̄n apuit ill

sensuz vt intelligerēt scri
pturas **N**ecno) vmbilis
cus tu? catber toznatūlis
nūq̄ indigēs poculis) hoc
est illi q̄ in te adhuc fragi
les a ifirmi sunt. q̄si toruo
bone opationis planati. a
vt cratber plen? poculis
ppināt pximis pocula ca
ritatis (venter q̄z tuus si
cut aceruus tritici vallat?
lilij) hoc ē illi q̄ spiritales
filios generāt. elemosmis
nūc semināt. que postea a
ceruus tritici. i. mercedes
opm metāt q̄ vallata sunt
lilij. i. stipata stutibus.
Xp̄s q̄ppe ē triticū. de cui?
pane cotidie reficiamur. et
est aceruus multitudo fide
lium (**D**uo etiam vbera
tua sicut duo hynnuli ge
melli capree) **H**oc ē illi q̄
sugūt duo testamēta. que
sunt tua vbera. sunt ita in
diuino cultu studiosi. sicut
duo olim ppli iudaicus a
israbelitic? . q̄ erant gemel
li sez pares in lege dei filij
capree vicz synagoge. **V**
bera posuit p̄ hijs qui su
gunt vbera. efficiens p̄ ef
fectu **V**el duo vbera sūt
duo p̄cepta caritatis **D**uo

Septimū

vero hyemuli. adiuui a stes
platiui. q̄ sunt in dilectōne
gemelli filij capree sez ee
clesie (Collū vō tuū sicut
turris eburnea) hoc ē illi
qui vō a exēplo iungunt
te corpus mihi capitū. sūt
firmi in v̄tutib? vt turris
a vt elephans . cui? os est
ebur . casti in moribus (**O**
culi tui sicut piscine in
esebon) hoc est illi qui p̄ui
dēt tibi futura bona . a du
cūt te doctrina sua ad ista
sunt pleni aquis sapie . si
cut (piscine in esebon) . i.
sicut p̄bēa apli qui docu
erūt merore p̄me pro gau
dio future glorie **Q**ue pis
cine . i. apostolice vel p̄bēti
ce doctrine sunt in porta fi
lie multitudinis . hoc est in
fide eccie multitudis fide
liū **Q**ue ideo filia dī . qz re
gni heres credit (**N**asus
q̄ tu? sicut turris libani)
que respicit ostra damascū
hoc ē illi q̄ sunt in te discre
ti . qui vitia a v̄tutib? dis
cernunt . in hoc sunt fortes
vt turris . a hoc libani . i.
in xpo firmati . ad quos ti
midi cōfugiunt . qz ipi cō
tra damascum respiciunt

id est dyaboluz . hūanum
sanguinem scientē . ei? in
sidias vigilāter p̄ueniūt
Caput etiā tuum sicut car
melus) hoc est prelati tui
qui te regunt in spiritali
bus . vt caput membra re
git qui in vice xpi capitis
tui tibi p̄sunt . sunt in v̄tu
tibus alti . a circūcūdūt te
a vicijs a p̄ais . circūcūsiō
ne spūali (**C**ome tui capi
tis sicut purpura regis
iuncta canalibus) hoc est
p̄ncipes tui adherentes
fide a deuotiōe capiti xpo
vel sacerdotio . sūt purpu
rati sanguine passionis . si
cut caro xpi eterni regis .
Que purpura est iūcta ca
nalibus . sez passio xpi est
fixa in illoꝝ cordibus . vel
(iuncta canalib?) scilicet
passio xpi iuncta donis spi
ritualibus **I**n hijs omni
bus es pulchra a laudabi
lis . quia cundis populis
imitabilis **T**ropologi
ce autem ortus nucum est
quodlibet claustruz vel lo
cus spiritalium . qui sunt
vt nuces exterius amari
in afflictione carnis **I**nter
ius dulces in virtutibus
R. iij

Capitulum

In hunc ortum descendit
xps. dum eis varia spiri-
tussandi dona tribuit siue
carismata. alij sapiam. alij
sciam. alij castitatem. alij
humilitatem. Ibi videt po-
ma suallium. dum remu-
nerat opa humilium. vel
per alios ea videt dum ea
imitantur. que precipit di-
cens. lucet lux vestra corā
hominibus. vt videant os-
pera vestra bona a glorifi-
cent patrem vestrum qui
in celis est. Ibi etiā videt
vimeas florentes. i. cellas
diuersis disciplinis artū
feruentes. quaz studia p-
bat. a alijs ad imitanduz
demonstrat. Ibi qz videt
malapunica id est pacien-
tes exemplo martirum se
mortificantes. Quos mspi-
cit. dum alijs in exempluz
pponit. Quū em est videre
pbare vel alijs demōstra-
re vel remunerare. **I**n
hoc orto queqz ouersum de
seculo. aia sua conturbat.
dum eum animalis vita
transacta cōturbat. a hoc
ppter (qd rivas amina-
dap) .i. ppter cōminatio-
nem euangelioꝝ dei. q̄ dis-

cūt. Ibiū impij in ignem
eternū. Curr? qz xpi ē aia
iusti quā vidēs ouersus cō-
turbat. dū se sua carnali
ouersatōe ofundit. cui vel
euangeliū vel iustus dicit

Reuertere reuer-
tere funamitis.
reuertere reuertē vt
intueamur te.

Funamitis qd dicitur captia.
est aia in peccatis a vicijis
a dyabolo capta. hec ab il-
la captiuitate qtuor mod
ad xpm reuertitur scz per
pnam. p confessionem. p bo-
nam opationem a p bonā
exhortationē. **O**portet em
vt pāōr in primis pāā pe-
nitendo defleat. deinde ad
sacerdotes ofitendo confu-
giat. deinde satisfaciāt be-
ne opādo. postremo alias
ad cōuersionem ptabat
exhortando. **V**el qtuor
modis aia redit. dū qtuor
pncipales vtutes arripit.
Tale ad imitandū intue-
dum relicto seculo claustrū
mundo moriturus ingre-
ditur. **H**uius subitam con-
uersionem dum quisqz se

Septimum

ularis miratur ei per spiri-
rituales dicit (Quid vide-
bis in sunamite) nisi cho-
ros (castrorū) hoc ē in aia
prius captiua in vicijis . h
nūc ad vtutes ouerfa . nō
videbis amplius nisi lau-
des dei . a pugnā otra mli-
dias dyaboli . Cōūli q̄ppe
semp deū p sua saluatiōe
laudant . a iugiter otra vi-
cia pugnāt . Sed . a in clau-
stris sunt veri chori castro-
rum . qz in choris deo iubi-
lant . Et in claustris q̄si in
castris otra demones mili-
tant Et quia anima habet
sua membra sibi congrua
singula laudant p ppria
officia (Quā pulchri sūt
gressus tui in calciamētis
filia principis) Anima q̄
erat filia principis dyabo-
li . quando erat ab eo cap-
tiua . nunc per conuersio-
nem facta est filia princi-
pis cristi Huius gressus
sunt quatuor affectus scili-
cet occupatiō . timor . gau-
dium . dolor . qui eam por-
tent ad opera sicut pedes
corpus portant ad loca .
Hij pulchri sunt in calcia-
mentis . dum scdm exem-

pla patz virtutes vel vi-
tam eternā occupat . pāā
vel gebēnā timet . gaudet
de bonis . dolet de malis

Vel gressus aie sunt cogi-
tationes . per quas grauit̄
ad adiones (Iudura fe-
minū tuorū sic momilia) fe-
mora anime sunt timor a
amor per q̄ gignit bonum
opus . qd̄ est spūales . que
erit regni heres Per timo-
rem q̄ppe declinat a malo
p amorē facit bonū . Noz
iudura est fides qz credit
supplicium qd̄ timet . a cre-
dit gaudiū qd̄ amat . Nec
iudura ē sicut mōilia . qz si-
cut mōilo (pēdē) ornat a
munit ita fides aiaz ornat
a munit . hec manu artifi-
cis ē facta . qz fides p xpm
est data (vmbilicus tuus
erat her tornatilis . nūq̄ in
digēs poculis) Vmbilic⁹
aie ē tpantia . qz sicut vm-
bilic⁹ medi⁹ ē int supiora
a inferiora mēbra Ita est
tempantia inter vtutes a
vicia media (Que ē sicut
erat her tornatilis plena
poculis) qz est circūspecti-
one rotūda . a sapia fecun-
da Et sic potus sitim tpat

R iij

Capitulum

a cor letificat. **V**ic tpancia
ardore vitionz restringit.
a imoderatū feruorem re
primit vtutū fecūditate (
Venter tuus sicut aceru?
tritici vallatus lilijs) **Vē**
ter aie est memoria in qua
recondit cibos sacre scrip
ture. **Q**ui similis est acer
uo tritici. qz sicut i aceruo
grana cumulantur. ita in
memoria multe sentētie a
ymaginatiōes coaceruā?
Que lilijs vallant. qz mū
dis cogitatiōibus stipantur
(**D**uo vbera tua sicut
duo bynnuli gemelli cap
ree) **D**uo vbera aie sunt
sapia a scia. quibus ladat
insipientes a inscios **Q**ue
sunt (sic bynnuli capree)
qui semp alta petūt. dum
rudes a se nutritos ad al
ta virtutum scandere ibu
unt **Q**ue duo gemelli sunt
dum in gemina dilectione
celestia petunt. **H**ynnuli
capree dixit ad distindio
nem bynnuli ceruorū. qui
velociter currūt. iste vō al
ta petit (**C**ollū tuuz sicut
turris eburnea) **C**ollum
aie est intellectū. qui aiam
a spiritum iungit. sicut col

lum iungit caput a corp?
hoc collum est sicut turris
eburnea. qz turris ei?
est ab heresibus in expugna
bilis (**O**culi tui sicut pis
cine in eiebon) **O**culi aie
sunt intētio a ratio quib?
videt vtutes a vitia **Q**ue
sunt vt piscine in eiebon.
scz aquis cogitationū ples
ne semp cingulo meroris
qz eiebon sonat circūdate.
Temper em meret aia dū
intendit inferni supplicia.
a celestis regni gaudia **E**t
hee piscine (sunt in porta
filie mlitudinis. i. hee co
gitationes semp sunt in
meditatione mortis posi
te **Q**ue est in porta multi
tudinis. qz oēs homines
exeūt per eā (**N**asus tu?
sicut turris libani q respic
cit contra damascū) **N**a
sus aie est discretio inter
vtutes a vitia **E**t hic ē vt
turris libani. qz nō potest
falli vlla ypocrisi per vits
tutem xpi. **E**t hec respicit
stra damascum. qz semp
est puida stra dyabolum
vt eius fetorem effugiat.
a xpi odorem teneat (**C**a
put tuū sicut carmelus)

Septimum

Caput aie est mens. qz sic
cut membra corpis per ca
put regunt. ita p metem
cogitationes aie disponū
tur. Que est (sicut carne:
lus) qd sonat sciens circū
dationē. qz scit se circūdere
a supfluis cogitatōibus
(Come capitis tui sicut
purpura regis iūda cana
libus) Come capitis aie
sunt cogitationes metis.
q̄ sūt sicut purpura regis
qz sp meditantē q̄lis fuit
passio xpi etermi regis Et
hoc (purpura iūda est ca
nalib?) qz passio xpi fixa
est in aiay consciencijs.

Juxta Anagogen Ortus
fuit vgo ppetua In quez
xps descendit. dum in ea
hominē induit In hoc or
to arida vga floruit. que
mitē xpm ptulit In nu
ce sunt tria scz amurca te
sta a nucleus Ita in xpo
sunt tria videlicet caro. of
sa. a anima. Interstitium
quod nucez diuidit in mor
dum crucis est sādā crux.
que anima crisi a corpore
diuisit. **Q**ux etiam est
sacra scriptura cuius cor
tex vel testa ē littera. **Ru**

cleus vero spiritualis in
telligentia In cetrīs ana
goge deficit **A**d synago
gam redeam? Quam ad
xpm reuersam p̄dicam?
Postq̄ rex singula mem
bra sunamitis laudauit.
Quia singuloz ordinum
opera ad remunerādum
approbavit. ipsam specia
li laude effert dicens

Quam pulchra
es. et qm decora
carissima in delicijs.
Quasi dicat Quia p mag
nis delicijs reputas pul
citudinem mebrozū tu
orum. id est virtutes ordi
num iustorum tuorum In
hijs delicijs es valde pul
chra exterius in operibus
a decora interius in virtu
tibus Et ideo mihi cariss
ma (Statura tua assimis
lata ē palme a vbera tua
botris) Statura ecclesie
est perseverantia certami
nis. q̄ statura in abel cres
cere cepit. a ad vltimum
electum perseverabit.
Diue statura in apostolis
crescere cepit. a in conuer
sione synagoge consumē

Capitulum

inabitur. Palma est inferius aspera superius pulchra. Et dicitur victoria. et intelligitur cruxi vita que hic interis fuit in asperitate passiois. et post victoriaz crucis fuit in pulchritudine celozum. **S**tatura ergo sponse assimilata palme. quia perseverantia patientie ecclesie assimilatur christi tolerantie. Que ecclesia hic fuit aspera in persecutionibus. sed victoria potest de vicibus pulchra fulget in celis. **P**alma etiam conseruat folia. et ecclesia variante statu seculi eadem tenet misteria seculi. **V**bera ecclesie sunt duo testamenta de quibus sugunt predicatorum lac mistice intelligentie. Qui predicatorum dicuntur vbera. quia rudibus prebent lac doctrine. Qui assimilati sunt botris. quia sicut botri pleni sunt vmo. Ita ipsi pleni sunt scientia. Et sicut botri pressi inebriant. Sic ipsi in mundo pressi lac doctrine propinant. **N**otandum autem quod vtraque lex tria in se continet. scilicet precepta exempla promissa

as precepta veteris legis sunt. non occides non mechaberis etc. **E**xempla sunt quod dauid saul inimicum in spelunca non occidit cum bene potuit. Et ioseph adulterium non fecit cum eum domina blando amplexu constrinxit. **P**romissa vero sunt. Si hoc feceritis dabo vobis lac et mel. **P**recepta autem noue legis sunt diligite inimicos vestros et orate pro persequentibus vos. **E**xempla quod christus orauit pro suis crucifixoribus. et stephanus pro suis lapidatoribus. **P**romissa vero quod oculus non vidit. nec auris audiuit. nec cor hominis ascendit. que preparauit deus diligentiibus se. **E**t notandum quod vtraque lex in igne data est. qui habet duas naturas. ardoris et splendoris. quia vtraque purificatores legis incedit. obseruatores illuminat. **I**deo et vtriusque legislatoris facies ut sol resplenduit. quia vterque viam ad claritatem eterne lucis docuit. **S**ic namque splendida fuit facies moysi. ut non possent filii

Septimū

israhel intēdere in faciem
vultus eius propter clari
tatem vultus ipsius. Xpi
vero latoris noue legis fa
cies sicut sol in monte re
splenduit. quando cum eo
belyas a moyses lator ve
teris legis apparuit Cui
etiā promissa sunt q̄ ius
sti sicut sol in regno p̄ris
fulgebunt. sequit̄

Dixi Ascendam
in palmam. vt
apprehendaz fructū
eius

Quasi dicat sunamiti (q̄
statura) pseuerantie tue
(assimilata ē palme) sc̄z
victorie mee. hoc ideo ē qz
ego ascendi in palmam a
traxi te post me ad victori
am. videlicet quando exal
tatus sum in cruce omnia
traxi ad me. in quibus a
te. (Dixi) em̄ id ē firmiter
apud patrem ante secula
disposui. quia (ascendam
in palmam) hoc est in cru
cem In qua vineam tirā
num a tunc (apprehendā
fructus eius) scilicet om̄s

nes saluandos. quorū ps
sunt vltimi iudei. a vido
tiranno fugitiuos ad me
retraham. Similitudo est
ab illo qui in arborez scan
dit. a pendentia poma at
trahit Sic xps in arborez
cruce ascendit. a electos
in multis erroribus dis
sos ad se collegit. Fructus
palme cruce sunt resurre
ctio. ascētio. aduentus sp̄s
ritussandi a salus mundi
Quos fructus cruce ap
prehendit quando huma
num genus in adam mor
tuum in seipso ad vitam
resuscitauit. a hominibus
scientiam omniū linguaz
per sp̄m sanctum dedit. a
oēs per baptismū sue mor
tis saluauit. Ideo autem
cōuerse synagoge palmā
cruce in memoriam redu
cit. vt memoret se per crus
cem redemptaz. a diligit
redemptorem. Et p̄ hanc
palmam erunt vbera tua
sicut botrus vinee. a odo
res tui sicut malorum bot
trum vinee qui est dulcis
posuit ad distimāōez botri
silue q̄ ē amar. Vba suna
mitis sūt p̄dicatores q̄ lac

Capitulum

doctrine prebent rudibus
Vmea est ecclesia. botrus
est xps in plo crucis pres-
sus de quo fluxit vite potus
Dic pmuntur doctores sy-
nagoge in anti xpi psecu-
tionibus. a fluunt de eis po-
cula vite fidelibus. **O**do-
res vero sunamitis sut fa-
ma a opinio bone opatio-
nis a pdicatiois qui sunt
sicut odores malorum. s-
arborum id est sicut pdicatio-
nes aploz. Apostoli qmpe
fuerunt sicut mali in quibus
est odor a fructus. qui odo-
rem bone vite sparserunt
a dulci fructu doctrine ali-
os refecerunt **E**t nota q
pdicatores in synagoga xpo
assimulant in pssuris pas-
sionum. pdicatioes vero
eoz pdicationibus aploz.
qz tante pfectionis erunt.
q nullis tormentis a xpo
flecti nequeunt **E**t per hac
palmam (**E**rit guttur tu-
um sicut vinum optimu)
But sunamitis sunt pfe-
rentes verbum doctrine.
Uij sunt sicut (**v**inu opti-
mu) qz sic suavi doctrina
mebriant sidentes iustici-
am. sicut optimum vinu

non inflat s restringit si-
tis iniuriam **N**otandu
sane q eccia in euangelio
quinqz vngibus opatur.
que quinqz libris ad amo-
rem sponsi eruditur **E**t in
hoc cantico amoris quinqz
es pulchritudo mebroz
eius laudat **E**t qsi quinqz
ecclesie hic describunt scz
primitiua ecclesia. a eccia
gentiu. eccia perfectoz in
psecutione desudans. a ip-
fectoz in pace militas. ec-
clesia synagoge ad fide co-
uerse. qz in qnario nuio fi-
des a opatio notat **I**n tri-
nario fides trinitatis **I**n
binario opatio gemie dile-
ctois **P**rima laus e pri-
mitiue eccie vbi scribit
(**E**cce tu pulchra es amica
mea) **I**n q tria mebra scz
gene collu a oculi laudat.
Et tres ordies iustoz in ea
viej apli. mudi deceptores
pntetes figurat **P**er ocu-
los qmpe apli ei? duces ex-
pssi sunt. q ea de tenebris
ignorantie ad laudez veri-
tatis pduerunt. **P**er collu
religiosi notati sunt. q con-
tento mudo com vitam
dixerunt q spuale cibum

Septimum

do dicit de capite xpo acceperunt. a in corpus ecclesie viuendo a docendo traicerunt Per genas pntentes denuciati sut. q se peccasse erubuerunt. hec laus terna ideo continet. qz trinitas huic eccie primitus notificatur **Secunda** laus e eccie gentiu vbi scribit (quam pulchra es aica mea) In qua septem mēbra laudant qz septē reb? mysticis opatur a in membris ordines eccie. in rebus vtutes eoz intelligunt **Qui** ordines p septiformē spm distribuuntur. dū alij spū sapie. alij spū intelligētie. alij spū cōsilij. alij spū fortitudinis. alij spū scie. alij spū pietatis. alij spū timoris domini pleni referunt **Et** p septenariū terna reges accipiūt. q post septē dies seculi oib? iustus dabit **Tercia** laus e eccie i persecutiōe sudātis. vbi scribit (quā pulchre sunt mame tue soror mea) Quā laudē senarius dedicat. q pfectōez designat. qz qui in sex etatibus sex opa mie pagunt. pfectū gaudiū possidebūt.

Quarta laus e eccie in pace degētis. vbi scribit (Pulchra es amica mea) In q tria mēbra laudant a tres ordines electoz scz coniugati vidue vrgines in sinuāt. q fide trinitatis decorant. **Quinta** laus e synagoge ad fidē conuersi vbi scribit (qm pulchra es a decoza) quā laudē senarius possidet. qz hec eccia pfectione fulget **Et** hāc laudem pcedit laus decē mēbroz. significās totidē ordines electoz. q p legis decalogū pcepturi sunt vite denariū **Notandū** autē qz laudē primitiue eccie a laudē synagoge pcedit laus mēbroz **Laus** vō ecclesie gentium a aliaz pcedit a seqtur laus mēbroz qz multi ordines iustoz primitiua ecciaz a synagogā conuersam pcesserūt. q vtrā qz factis a scriptis a didis vix conuerterūt. **Eccia** vero gentium ad primaz vocacionem apl'oz ad xpm venit a sibi ordines instituit ideo laus eius pcedit. **Iuxta** tropologiā deliciae fidelis aie sunt sacre scrip

Capitulum

hure In hijs delicijs ē aia pulchra que heresi caret a recta fide (fulget) in hijs est (decora) si bona opatione splendet a sic ē (kma) xpo hui? statura ē pfectio vtutū. q̄ a primis fidei rudimentis cepit a pficiēdo crescit in virū pfectū .i. in pfectōem vtutū. **Hec** statura palme assilāt. q̄ in inferozi āgustāt. in superiori dilatat. qz studiū vtutuz in primis est p adionē angustū postea p cōtēplationem latū (Aie vbera) sunt sapientia a scia. quib? mdoctos q̄si puulos iadat (q̄ assilata sūt botris) qz plena sūt doctrinis. **Vel** vbera aie sunt duo pcepta caritatis de quib? lac doctrine vtriusqz legis prebet. q̄ botris panē ppter mūdi p̄surā a doctrine habundantiā aia in palmā ascendit que se p victoriā crucis saluatā credit. fruat? palme apprehendit. qn̄ digne corpus xpi comedit. qd̄ in arbore crucis pependit. **Vel** fruat? ei? apprehēdit. dum p̄m̄ium vite p cruce ppositū pcepit. **Post** fidē

crucis erūt vbera aie sicut botrus vimee non silue. qz p̄dicatōnes ei? dulcedine plene. **Dignificatio** nāqz rez mutat scdm diuersitatem sensuū. **In** hoc quippe loco vbera aie sunt ei? doctine. vmo p̄dicatōis plene vt botri vimee. **Ei?** odores sunt sicut maloz. id ē opinio vtutū eius sicut scōz. **Vel** ořones eius sunt sicut odor incensoz. **Butē** aie est vox laudis vel cōfessionis eius (qd̄ est sicut vinū optimū) qd̄ nō infiat inebriando sed letificat cor recreādo. **Guxta** anagogen autē deliciae ecclesie cū xpo regnātis sūt gaudia paradisi exultantis. **In** hijs delicijs est ipsa (pulchra a decora) qz hijs fulget vt sol a luna a angelis a xpo ē (kma) cui? statura est equalitas āgelozum que palme ē assilata. quia in terris fuit angustata. in celestibus ē dilatata. **Eius** vbera sunt cōparata (botris) qz apli a alij doctores sunt pleni poculis eterne dulcedinis. **Hec** in palmam ascendit.

Septimū

quia per victoriam crucis
ad lignum vite peruenit .
de quo scriptum est . vince
ti dabo edere de ligno vite
quod est in paradiso dei mei
fructus eius iam apprehē
dit . de quo qui comederit
non morietur in eternum .

Vera ei? sunt sicut bo
trus vinee . qz gaudia qui
bus p pressuris mundi in
ebriat sunt sicut gaudia
xpi in cruce pressi . Ipse est
em botrus vinee . potus ec
clesie fons vite . Ab ipso in
ebriabitur quando ei dice
tur Intra in gaudium do
mini tui . Tunc erunt odo
res eius vt malorum id ē
delicie eius erunt vt ange
lorum (Et guttur ei? erit
sicut vinum optimū) Id
est laus ei? erit sicut laus
epulantū . Dum sponsus
guttur sunanitis lauda
uit . id est dum cristus pro
ferentes verbum predica
tionis in synagoga vno
optimō comparauit . ipsa
verbum per quod salus
mūdo datur de ore loquen
tis rapuit dicens .

Dignum dilecto

meo ad potandum
labijs qz et dentibus
illius ruminandum

Quasi dicat mea pura
predicatio p te . ideo vno
optimō collata . quia pre
dicatores non mflat . sed
auditores edificat est dig
na dilecto meo ad potan
dum hoc est dignos facit
quos ipse potet . quos in
corpus suū ecclesiam qua
si suaue vnum fundat . Et
digna est labijs a dentib?
illius ruminanda . Id est
doctoribus illi? memorie
commendanda . Dentes
xpi sunt scripture exposi
tores . labia ei? sunt expos
ita proferentes . Hī opti
mum vinum rumināt dū
suauem doctrinam in ven
trem memorie recondūt .
a iterum ad docendum re
trahunt . sicut pecus dum
ruminat escam iam co
mestam de ventre in os re
trahit a mandit a iterum
in ventrem recondit .
Et nota qz sponsus vinum
potat . a labia dentesqz ru
mināt . qz doctores cū ma

Capitulum

gno labore scripturas ex-
ponūt. a auditores vix cōs-
uertunt Ipse vō facili nu-
tu inspirationis p̄destina-
tos ouertit Et q̄i potū sine
difficultate in corp⁹ eccie
fundit Opōsa post raptū
vbū ab ore sponsi guttur
apit a vbū salutis q̄si op⁹
timū v̄mū eruat. a gen-
tibus adhuc incredulis p̄-
p̄mat dicens vos gentes
merudele conuertimini ad
xp̄m a recipiet vos sicut
me recepit. qz (ergo dilec-
to meo) ouersa sū (a ad
me ouersio eius facta est)
Quasi dicat. Ego sunami-
tis a diabolo diu captiua
ego synagoga a xp̄o diu
auersa ad eum sum tā con-
uersa Et ipse ouersus ē ad
me p̄ grām . q̄ diu auers⁹
est a me p̄pter perfidiam.
¶ Potest a hoc de eccia gē-
tium intelligi q̄ d̄t ad ado-
lescentulas (Ego dilecto
meo) a (ad me conuersa
ei⁹) q̄si dicat Ego prius
exul a deo. ab oī errore ad
eum sum ouersa vt ciuis
a domestica Et ipse prius
iratus humano generi ad
me est ouersus. natura no-

stre mortalitatis indūtus
Et vos ergo de mala ouer-
satione ouertimi ad p̄māz
a ouertet se ad vos p̄ idul-
gentiā ¶ Tropologicē si-
delis aīa ad dilectum ouer-
tit cū de mala vita ad pe-
nitentiam l̄ de seculari vi-
ta ad spirituale ouertitur
a dilectus ad eā ouertitur
cū ei grām suam largitur
quā prius ei subtraxit. cū
obculpa; se ab ea auertit

¶ Anagogicē autē ecclesia
ad supna suspirans ad di-
lectū se ouertit cū de mūdo
ad celū migrabit . a ipse se
ad eā ouertet. cū eam in so-
cietatem angeloz recipit.

¶ Huc vsq; synagoga in-
trabit Jam mandragora
in sequentibus intrabit.

Tractatus quartus

Dostq; totus co-
mitat⁹ sunami-
tis in aulam re-
gis ē receptus.
a regalibus nupcijs ad-
missus Ecce ab aqlone no-
ua sponsa cū magno appa-
ratu scz Mandragora sine
capite sponso adducitur .
cui ab eo aureū caput im-

Septimū

ponit dyademate redimit
 in nuptijs recipit **Q**uina-
 mitis q̄ppe de regia vrbe e-
 gressa. mucit mādragorā
 regalē puellaz sine capite
 in agro iacentē. cui nimitū
 opassa a ad regē regressa
 obire supplicat vt secum
 eat. misere subueniat. Rex
 ergo cū sunamite in agrū
 veniens a miserā misera-
 biliter nudā inueniēs. ele-
 uat. vestit. aureum caput
 ipomit. ad nuptias introdu-
 cit **M**ādragoza est her-
 ba formā humani corpis
 habens sine capite **E**t itel-
 ligitur multitudo ifideliū
 q̄ tūc erit. cui? caput anti-
 xps erit q̄ ē caput oīm ma-
 lon. **O**ed caput mādrago-
 re āputabit. q̄n anti xps
 occidēt. **P**ost e? occisiōem
 videns synagoga ouersio-
 nem ifideliuz sine capite
 anti xpo. a etiaz carere ca-
 pite xpo optat eam sibi in
 fide xpi associari. a capite
 cristo sublimari. dicit spō:
 so.

Uem dilecte mi-
 egrediamur in
 agrum. cōmoremur

in villis

Quod est dicere (**O** dile-
 de mi) quē pre oībus dilis
 qui ad me p grām venisti
 a p p̄sentia donoz vilitas
 sti (veni) etiā nūc p grām
 ad multitudinē ifideliuz
 a visita eā p p̄ntiam caris-
 matū. a p̄dicatores. egre-
 diamur in agrū mundi. a
 spergamus semē p p̄los
 semen vbi dei. tu aspirans
 do. ego p̄dicando a opans
 do a docēdo **D**iu (cōmore-
 mur in villis) . i. in paga-
 non p̄uenticulis mane sur-
 gam? ad vineas) **H**oc ē
 nature faciam? ecclesias.
Ager ē xpianus pp̄s ara-
 tro euangelij cultus. ville
 vō sunt pagani in ifideli-
 tate a vicij mculi. **D**ile-
 ctus q̄si i occulto sedet. dū
 xps puerlos p manifesta
 flagella non ad ouersionē
 non amonet. vel ifideles
 p p̄dicatores ad fidē non
 vocat **Q**ui ad publicuz in
 agrū egredit. dū prauos
 manifeste flagellat vt se
 corrigant **V**el ifideles
 per doctoz ad fidē cō-
 uocat. **E**cclēsia vō quasi in
 O i

Capitulum

occulto latet dū cōtēplatōi
vacat. a p̄xis errātib? nō
p̄dicat. de occulto in agrū
egredit̄. dū ad publicā p̄-
dicatiōez accingit̄. **P**ost
mortē ergo antixpi sp̄s?
a sp̄sa in agrū ueniunt.
qñ xp̄s a ecclia per p̄latos
cōsiliū meūt. q̄liter xp̄ianos
p̄ timorē antixpi ad p̄fi-
diā p̄lapsos ad p̄miam re-
uocēt. Et adhuc incredulos
p̄ p̄dicatores ad fidē uer-
tant. In villis cōmorāē. dū
paganorum conuentibus
maxime predicando imor-
rantur. **C**onmilitudo
est ab illis qui in agrum
spaciatum vadunt. in vil-
las ad spectaculum conue-
niunt. **N**ox fuit tempus
persecutionis antixpi.
Vane vō tempus pacis
post mortē antixpi. **V**ane
ergo sponsus a sponsa ad
vineas surgūt. q̄ q̄si in no-
ctē dormierunt. **D**ū se post
necē antixpi ad faciēdas
ecclias erigunt. **V**el sub eo
destruēdas erigunt a reno-
uāt vel disp̄sas cōgregant
q̄s sub eo destrui viderūt.
h̄ quasi dormiētes non re-
surrerunt. **D**equitur.

Videamus si flo-
ruit vinea si flo-
res fructus p̄turūt.
si floruerunt malapu-
mica.

Hoc est p̄ p̄dicatores faci-
amus eos videre si vinea
scz synagoga in fide floru-
it. vt eā in fide imitent. **S**i
florētes in fide opa fidei ex-
equunt vt illos imitēt. **S**i
imitatores martiz in paci-
entia florēt vt illos imitēt
(**T**ibi dabo tibi v̄ba mea)
hoc ē in illo agro p̄ferā ad
honorē tui oem doctrinam
vtriusq; legis q̄ sunt v̄ba
ra mea. vt rudes in fide su-
gant inde lac doctrine. **E**t
postq; ego expressi v̄bera
(**M**ādragoze deberūt odorē
in portis nr̄is) **M**ādrago-
ra vt dictū est. herba ē for-
mā hūani corpis h̄ns. sed
capite carens ad multas
medicinas utilis. **E**t intel-
ligit̄ gentilitas q̄ rōnem
humanam habuit. h̄ xp̄m
caput fidelium nō habuit
a multas v̄tales sentēcias
habuit. **Q**uic sponsus
aureum caput iposuit. dū

Octauum

ei beatitudinem suam quam omnia tran-
scendit ut aurum omnia metal-
la in fide proposuit. gloria et
honore coronabitur. et in cla-
ritate sue visionis sibi con-
pulsabit Mandragore ergo sine capite sunt pagani
in sine capite christo. ablati
tibi capite antichristo (hij
dederunt odorem in portis)
id est exemplum bonorum ope-
rum in virtutibus. per quos
intra ad celum ad beati-
tudinis premium **¶** Vel
porte ecclesie et christi sunt pro-
phete et apostoli In hijs
portis dederunt mandrago-
re odorem dum pagani
ad christum conuersi. in do-
ctrinis apostolicis et pro-
phetis famam bone opinio-
nis sparserunt Non solum
verba dabo tibi (Sed eti-
am omnia poma noua et
uetera dilecte mi seruauit
tibi) hoc est non solum do-
ctrinam utriusque legis tunc
conuertendis profertur. sed
etiam omnia opera ap-
ostolorum noue legis et omnia opera
prophetarum ueteris legis
seruauit tibi. id est per te ex-
ponendo illis. et non solum
illozum opera. sed etiam

tua facta per ordines illis
narrabo. que utinam uideris
sem oculis ut illi uiderunt.
Ita intelligi sequentia uo-
lunt.

Capitulum Octauum.

Quis mihi det te
fratrem meum
Hoc est quis de sanctis patriar-
cha uel propheta potest mihi
conferre ut (inueniam te
foris) id est ut uideam te
in carne cum hominibus con-
uersantem ex scripturis do-
centem. miracula facientem
sicut te olim uiderunt quo-
rum oculi beati fuerunt et
deosculer te sicut symeon
et anna et alij quam plures. et
audiam ex ore tuo uerba
pacis per te reddite homi-
nibus. et iam me nemo ex
infidelibus despiciet. sicut
hactenus fecit. dicens me
execratam et reprobam
Te dico christe rex glorie exis-
tentem fratrem meum
de mea progeme genitum
sugentem uerba matris
O ij